

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2012-02-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
25325-11
Enhet 12

SÖKANDE

Frans Svanström & Co AB, 556024-9558
Box 90132
120 21 Stockholm

Ombud: Maria Arvas
Frans Svanström & Co AB
Box 90132
120 21 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2012 -02- 2 0	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Stockholms stad, Serviceförvaltningen
Upphandlingsavdelningen
Box 7005
121 62 Johanneshov

Ombud: Stadsadvokat Eva Granbohm
Stockholms stad, Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen
105 35 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut upphör därmed att gälla.

Dok.Id 211507

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Stockholms stad, Serviceförvaltningen (Stockholms stad) genomför en öppen upphandling avseende ett ramavtal för kontorsmateriel, dnr. 103-192/2011.

Förvaltningsrätten har den 20 december 2011 förordnat att Stockholms stad tills vidare inte får avsluta upphandlingen.

YRKANDEN M.M.

Frans Svanström & Co AB (bolaget) yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Kravet som ställs under punkt 3.7 i förfrågningsunderlaget måste vara både konkurrenshämmande och oproportionerligt. Bolaget är Sveriges näst största kontorsleverantör. Trots detta har bolaget ingen kund som uppfyller kraven på två referenser med ett kontraktsvärde på minst tio miljoner kronor. I dagsläget finns max två leverantörer som kan uppfylla kravet men minst fem till sex leverantörer som borde ha kapacitet att leverera till Stockholms stad. Det aktuella skall-kravet kan inte anses proportionerligt i förhållande till det syfte som Täby kommun vill uppnå. Förfrågningsunderlaget strider därför mot principerna om likabehandling och proportionalitet och därmed även mot 4 kap. 4 § LOU, eftersom konkurrensen hämmas genom att antalet anbud begränsas. Som en följd riskerar bolaget att lida skada genom att bolaget inte få chansen att vara med i upphandlingen.

Stockholms stad bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Kravet i punkt 3.7. är inte konkurrenshämmande. Det går inte att ta ställning till hur många leverantörer som faktiskt uppfyller kravet förrän prövningen av anbudena skett. Vidare har anbudsgivare, oavsett om det anges i förfrågningsunderlaget eller inte, rätt att enligt 11 kap. 12 § LOU åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Stockholms stads krav ska inte misstolkas som krav på årlig omsättning. Varken bola-

get eller någon annan leverantör har ställt frågor angående 3.7 under anbuds tiden. Kravet är proportionerligt i förhållande till det förväntade kontraktsvärdet om ca 54 miljoner kronor. Stockholms stad måste försäkra sig om att vinnande leverantör har kompetens, ekonomiska förutsättningar och erfarenhet att tillgodose stadens behov under hela avtalsperioden. Kravet är därför en lämplig och effektiv åtgärd för att försäkra Stockholms stad om att leverantören har kapacitet att klara av att leverera det stora behov Stockholms stad har. Åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, eftersom det inte finns något mindre ingripande alternativ. Inte heller är den negativa effekten som åtgärden får oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet.

Bolaget har i yttrande anfört bl.a. följande. Stockholms stad hävdar att bolaget ska ha förstått att summan tio miljoner kronor, vilket krävdes som minsta omsättning på referensuppdrag, gäller hela avtalsperioden. Det är möjligt att Stockholm stad tar för självklart att summan gäller för hela avtalsperioden men i kontorsmaterielbranschen gäller uppgivna summor så gott som alltid årsvis om inte annat tydligt anges. Kontrakten kan variera väldigt i antal år så att uppge den totala summan för hela avtalsperioden måste bli väldigt missvisande då ett kontrakt kan gälla för en period om ett till fyra år. Om det tydligt framgått för vilken period detta gällde hade bolaget och säkerligen flera aktörer kunnat inkomma med anbud.

DOMSKÄL

Tillämplig bestämmelse

I 1 kap. 9 § LOU anges följande. Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förfrågningsunderlaget

Förfrågningsunderlaget för den i målet aktuella upphandlingen är formulerade enligt följande när det gäller prövning av anbudsgivarens kvalifikationer:

”3.7 Erfarenhet av liknande uppdrag

Anbudsgivaren ska ha dokumenterade resurser, kompetens och erfarenhet att leverera kontorsmaterial.

Anbudsgivaren ska redogöra för minst två referenskunder till tidigare eller pågående uppdrag. Uppdragen ska ha utförts under de tre senaste åren. Anbudsgivare styrker att kravet uppfylls genom att bifoga följande uppgifter i Bilaga 5, "Referensuppgifter":

Referenspersonerna kommer att kontaktas för att verifiera att lämnade uppgifter stämmer. Referensuppdragen ska, vart och ett, ha ett kontraktsvärde om minst 10 miljoner kronor.”

Förvaltningsrättens bedömning

En överprövning enligt LOU innebär en kontroll av om upphandlande myndighet följt de principer för offentlig upphandling som framgår av 1 kap. 9 § LOU samt övriga bestämmelser i LOU. Som huvudregel har den sökande part, som gör gällande att en upphandling inte har genomförts i enlighet med bestämmelserna i LOU, bevisbördan för att så inte är fallet.

Bolaget har anfört att Stockholms stads krav på referensuppdrag med ett kontraktsvärde om minst tio miljoner kronor strider mot principerna om likabehandling och proportionalitet och därmed även mot 4 kap. 4 § LOU, då kravet inte kan anses proportionerligt i förhållande till det syfte som kommunen vill uppnå och förfrågningsunderlaget utestänger anbudsgivare genom att ha ett konkurrenshämmande krav på referenter.

Stockholms stad har i yttrande till förvaltningsrätten redogjort för skälen till varför kravet på att anbudsgivaren ska lämna två referensuppdrag som vart och ett har ett kontraktsvärde om minst tio miljoner kronor är lämpligt och nödvändigt, bl.a. att med hänsyn till den aktuella upphandlingens totala kon-

traktvärde om cirka 45 miljoner kronor måste Stockholms stad kunna försäkra sig om att den anbudsgivare som tilldelas kontrakt verkligen har kompetens, ekonomiska förutsättningar, erfarenhet att tillgodose Stockholms stads behov under hela avtalsperioden. Med hänsyn till vad Stockholms stad anfört härom samt med beaktande av att det inte rör sig om ett krav på årlig omsättning finner förvaltningsrätten att kravet måste stå i rimlig proportion till det som upphandlas. Kravet strider därför inte mot proportionalitetsprincipen.

Kravet kan inte heller anses strida mot principen om likabehandling eller anses vara konkurrenshämmande på det sätt som bolaget gjort gällande. Bolaget har tydligen ansett att det varit möjligt att tolka kravet annorlunda än Stockholms stad avsett. Då bolagets tolkning av kravet givit ett för dem uppenbart orimligt resultat får det anses ligga på bolaget att i den uppkomna situationen begära ett förtydligande av Stockholms stad. Så synes inte ha skett. Den av bolaget åberopade bestämmelserna som återges i 4 kap. 4 § LOU avser att reglera en upphandling där man valt upphandlingsformen förhandlat förfarande med föregående annonsering. Bestämmelsen är följaktligen inte tillämpligt på den aktuella upphandlingen, som enligt punkt 1.6 i anbudsinbjudan är en öppen upphandling. Grund för ingripande enligt LOU saknas därmed. Bolagets ansökan om överprövning ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/LOU)

Anna Stenberg
förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit Peter Collert.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU